

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2022. gada 15. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Publiskā iepirkuma procedūras –
Direktīva 2014/24/ES – 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts –
Fakultatīvi izslēgšanas iemesli – Ar citiem ekonomikas dalībniekiem noslēgtas vienošanās, kuru
mērķis ir izkropļot konkurenci – Direktīva 2014/25/ES – 36. panta 1. punkts – Samērīguma un
vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem principi – 80. panta 1. punkts –
Direktīvā 2014/24/ES paredzēto izslēgšanas iemeslu un atlases kritēriju izmantošana –
Pretendenti, kuri veido vienu ekonomisku vienību, kas iesniegusi atsevišķus piedāvājumus, kuri
nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi – Nepieciešamība, lai pastāvētu pietiekami pārliecinošas
norādes LESD 101. panta pārkāpuma pierādīšanai

Lietā C-416/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bayerisches Oberstes Landesgericht* (Bavārijas federālās zemes Augstākā tiesa, Vācija) iesniedza ar 2021. gada 24. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 7. jūlijā, tiesvedībā

Landkreis Aichach-Friedberg

pret

J. Sch. Omnibusunternehmen,

K. Reisen GmbH,

piedaloties:

E. GmbH & Co. KG,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Landkreis Aichach-Friedberg* vārdā – *R. Wiemann, Rechtsanwalt*,
- *J. Sch. Omnibusunternehmen* un *K. Reisen GmbH* vārdā – *J. R. Eydner* un *A. Kafedžić, Rechtsanwälte*,
- *E. GmbH & Co. KG* vārdā – *H. Holz, S. Janka* un *U.-D. Pape, Rechtsanwälte*,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Santini, avvocato dello Stato*,
- Lietuvas valdības vārdā – *K. Dieninis, V. Kazlauskaitė-Švenčionienė* un *E. Kurelaitytė*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *P. Ondrušek* un *G. Wils*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 18. panta 1. punktu un 57. panta 4. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/2365 (2017. gada 18. decembris) (OV 2017, L 337, 19. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2014/24”).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Landkreis Aichach-Friedberg* (Aihahas Frīdbergas apriņķis, Vācija), no vienas puses, un *J. Sch. Omnibusunternehmen* (turpmāk tekstā – “J”) un *K. Reisen GmbH*, no otras puses, par šī apriņķa piešķirtajām tiesībām slēgt publisku līgumu ar autobusu sniegtu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 93/37/EEK

- 3 Padomes Direktīvas 93/37/EEK (1993. gada 14. jūnijs) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV 1993, L 199, 54. lpp.), 24. panta pirmajā daļā bija ietverts fakultatīvo iemeslu būvuzņēmēju izslēgšanai no iepirkuma procedūras uzskaitījums.

Direktīva 2014/24

- 4 Direktīvas 2014/24 101. apsvēruma pirmā daļa ir formulēta šādi:

“Līgumslēdzējam iestādēm vajadzētu dot arī iespēju izslēgt ekonomikas dalībniekus, kas izrādījušies neuzticami, piemēram, tādēļ, ka pārkāpuši vides vai sociālos pienākumus, tostarp noteikumus par piekļuvi personām ar invaliditāti, vai izdarījuši citus smagus pārkāpumus saistībā ar profesionālo darbību, piemēram, konkurences noteikumu vai intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumus. [..]”

- 5 Šīs direktīvas 2. panta 1. punkta 10) apakšpunktā jēdziens “ekonomikas dalībnieks” ir definēts kā jebkura fiziska vai juridiska persona vai publiskā sektora subjekts, vai šādu personu un/vai subjektu grupa, tostarp jebkāda uzņēmumu pagaidu apvienība, kas tirgū piedāvā būvdarbu izpildi un/vai būves realizāciju, produktu piegādi vai pakalpojumu sniegšanu.

- 6 Saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta c) punktu šo direktīvu piemēro iepirkumiem, kuru paredzamā vērtība bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ir vienāda vai pārsniedz 221 000 EUR, tostarp publiskiem piegādes un pakalpojumu līgumiem, kuru slēgšanas tiesības piešķir centrālās pārvaldes iestāžu padotībā esošas līgumslēdzējas iestādes, un metu konkursiem, kurus organizē šādas iestādes.

- 7 Šīs pašas direktīvas 18. panta “Iepirkuma principi” 1. punktā ir paredzēts:

“Līgumslēdzējas iestādes nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi.

Iepirkumu neizstrādā ar nolūku to izslēgt no šīs direktīvas darbības jomas vai mākslīgi sašaurināt konkurenci. Konkurenci uzskata par mākslīgi sašaurinātu, ja iepirkums ir izstrādāts ar nolūku radīt nepamatoti izdevīgākus vai mazāk izdevīgus apstākļus noteiktiem ekonomikas dalībniekiem.”

- 8 Direktīvas 2014/24 57. pantā “Izslēgšanas iemesli” ir noteikts:

“[..]

4. Līgumslēdzējas iestādes no dalības iepirkuma procedūrā var izslēgt vai dalībvalstis var tām prasīt izslēgt ikvienu ekonomikas dalībnieku, kas nonācis jebkurā no šādām situācijām:

[..]

c) ja līgumslēdzēja iestāde ar atbilstošiem līdzekļiem var pierādīt, ka ekonomikas dalībnieks ir vainīgs kādā ar profesionālo darbību saistītā smagā pārkāpumā, kas liek apšaubīt šā ekonomikas dalībnieka godprātību;

d) ja līgumslēdzējas iestādes rīcībā ir pietiekami pārliecinošas norādes, lai secinātu, ka ekonomikas dalībnieks ir ar citiem ekonomikas dalībniekiem noslēdzis tādas vienošanās, kuru mērķis ir izkropļot konkurenci;

e) ja interešu konfliktu 24. panta izpratnē nevar efektīvi izlabot ar citiem mazāk ierobežojošiem pasākumiem;

f) ja konkurences izkropļojumus, ko rada ekonomikas dalībnieku iepriekšēja iesaistīšana iepirkuma procedūras sagatavošanā, kā minēts 41. pantā, nevar izlabot ar citiem, mazāk ierobežojošiem pasākumiem;

[..].

6. Ikviens ekonomikas dalībnieks, kas nonācis kādā no 1. un 4. punktā minētajām situācijām, var iesniegt pierādījumus, ka šā ekonomikas dalībnieka veiktie pasākumi ir pietiekami, lai pierādītu savu uzticamību, neraugoties uz to, ka pastāv atbilstīgs izslēgšanas iemesls. Ja šādus pierādījumus uzskata par pietiekamiem, attiecīgo ekonomikas dalībnieku neizslēdz no iepirkuma procedūras.

[..]

7. Dalībvalstis saskaņā ar normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem un ievērojot Savienības tiesību aktus nosaka šā panta īstenošanas nosacījumus. [..]”

Direktīva 2014/25/ES

- 9 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV 2014, L 94, 243. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/2364 (2017. gada 18. decembris) (OV 2017, L 337, 17. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2014/25”), 11. pantā ir paredzēts:

“Šī direktīva attiecas uz tādu tīklu nodrošināšanu un ekspluatāciju, kas iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus dzelzceļu, automatizēto sistēmu, tramvaju, trolejbusu, autobusu vai trošu transporta jomā.

Attiecībā uz transporta pakalpojumiem uzskata, ka tīkls pastāv, ja pakalpojumu sniedz saskaņā ar dalībvalsts kompetentās iestādes noteiktiem darbības nosacījumiem, piemēram, nosacījumiem par apkalpojamiem maršrutiem, piedāvājamo pakalpojumu apjomu vai to sniegšanas biežumu.”

- 10 Direktīvas 2014/25 15. panta a) punktā ir noteikts:

“Ja vien 18.–23. pantā paredzētie izņēmumi vai 34. pants nenosaka citādi, attiecībā uz konkrētās darbības veikšanu šo direktīvu piemēro iepirkumiem, kuru paredzamā vērtība bez [PVN] ir vienāda ar šādām robežvērtībām vai tās pārsniedz:

a) EUR 443 000 piegādes un pakalpojumu līgumiem, kā arī metu konkursiem”.

- 11 Šīs direktīvas 36. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Līgumslēdzēji nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi.

[..]”

- 12 Direktīvas 2014/25 80. panta “Direktīvā [2014/24] paredzēto izslēgšanas iemeslu un atlases kritēriju izmantošana” 1. punktā ir noteikts:

“Objektīvie noteikumi un kritēriji to ekonomikas dalībnieku izslēgšanai un atlasei, kas pieprasa kvalificēšanu kvalifikācijas sistēmā, un objektīvie noteikumi un kritēriji kandidātu un pretendentu izslēgšanai un atlasei atklātā procedūrā, slēgtā procedūrā vai sarunu procedūrās, konkursa dialogos vai inovācijas partnerībās var ietvert Direktīvas [2014/24] 57. pantā uzskaitītos izslēgšanas iemeslus saskaņā ar minētajā pantā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem.

[..]

Ja to pieprasa dalībvalstis, šie kritēriji un noteikumi papildus ietver Direktīvas [2014/24] 57. panta 4. punktā uzskaitītos izslēgšanas iemeslus saskaņā ar minētajā pantā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem.”

Vācijas tiesības

- 13 2013. gada 26. jūnija *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Likums par konkurences ierobežojumu novēršanu; *BGBI.* 2013 I, 1750. lpp.), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “GWB”), 1. pantā ir paredzēts:

“Ir aizliegti visi noligumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci.”

- 14 *GWB* 124. panta 1. punkta, ar kuru Vācijas tiesībās ir transponēts Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkts, 4. apakšpunktā ir noteikts:

“Ievērojot samērīguma principu, līgumslēdzējas iestādes jebkurā brīdī var izslēgt ikvienu uzņēmumu no dalības publiskā iepirkuma procedūrā, ja:

[..]

4. līgumslēdzējas iestādes rīcībā ir pietiekami pārliecinošas norādes, lai secinātu, ka uzņēmums ir ar citiem uzņēmumiem noslēdzis tādas vienošanās vai īstenojis tādas saskaņotas darbības, kuru mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 2019. gada 19. decembrī Aihahas-Frīdbergas apriņķis publicēja paziņojumu par līgumu, lai atklātā procedūrā piešķirtu tiesības slēgt publisku līgumu ar autobusu sniegtu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai, kura paredzamā vērtība pārsniedza Direktīvas 2014/24 4. panta c) punktā paredzēto robežvērtību.
- 16 J ir komersants, kurš rīkojas pats savā vārdā, un *K. Reisen* ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas veic pārvadājumus ar autobusiem, un tās vadītājs un vienīgais dalībnieks ir J.

- 17 2020. gada 27. februārī gan J, gan K. Reisen ar vienas un tās pašas personas, proti, J, starpniecību iesniedza piedāvājumus saistībā ar attiecīgo paziņojumu par līgumu. 2019. gada 1. novembrī J aktīviem tika piemērota maksātnespējas procedūra, un ar 2019. gada 1. decembra lēmumu maksātnespējas procesa administrators no šīs procedūras tvēruma izslēdza J neatkarīgo darbību. Savā piedāvājumā J bija deklarējis, ka attiecībā uz viņa uzņēmumu nav nedz lūgts ierosināt maksātnespējas procedūru, nedz arī tā ir ierosināta.
- 18 2020. gada 2. aprīlī J un K. Reisen tika informēti, pirmkārt, par to, ka viņu piedāvājumi ir tikuši izslēgti no iepirkuma procedūras konkurences tiesību normu pārkāpuma dēļ, jo tos bija sagatavojusi viena un tā pati persona, un, otrkārt, ka attiecīgā līguma slēgšanas tiesības tiks piešķirtas E. GmbH & Co. KG.
- 19 Pēc tam, kad J un K. Reisen iesniegtā sūdzība tika noraidīta, tie cēla prasību *Vergabekammer Südbayern* (Dienvidbavārijas Publisko iepirkumu palāta, Vācija). Ar 2021. gada 12. janvāra lēmumu šī palāta apmierināja minēto prasību, uzdodot Aihahas-Frīdbergas apriņķim no jauna iekļaut šo pretendentu piedāvājumus attiecīgajā publiskā iepirkuma procedūrā. It īpaši šī palāta uzskatīja, ka, ņemot vērā 2018. gada 17. maija spriedumu *Specializuošanas transportas* (C-531/16, EU:C:2018:324), minēto pretendentu rīcība neietilpst LESD 101. panta piemērošanas jomā, jo tie veido vienu ekonomisku vienību.
- 20 Aihahas-Frīdbergas apriņķis par šo nolēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *Bayerisches Oberstes Landesgericht* (Bavārijas federālās zemes Augstākā tiesa, Vācija). Šī apriņķa ieskatā – tas, ka diviem pretendentiem, kas veido vienu ekonomisku vienību, tiek ļauts piedalīties publiskā iepirkuma procedūrā, nav saderīgi ar pārējo pretendentu interesēm un ar to tiek pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips, kā arī konkurences noteikumi, it īpaši tāpēc, ka šie pretendenti var saskaņot savus attiecīgos piedāvājumus.
- 21 J un K. Reisen uzskata, ka, ņemot vērā 2018. gada 17. maija spriedumu *Specializuošanas transportas* (C-531/16, EU:C:2018:324), pretendenta izslēgšana konkurences tiesību normu pārkāpuma dēļ ir iespējama tikai tad, ja uz attiecīgo situāciju ir attiecināms LESD 101. pants. Turklāt Direktīvā 2014/24 paredzēto izslēgšanas iemeslu izsmelošais raksturs neļaujot atsaukties uz vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem principu.
- 22 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka J un K. Reisen veido vienu ekonomisku vienību Tiesas judikatūras par LESD 101. pantu izpratnē. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts ir jāsaprot tādējādi, ka tajā paredzētā fakultatīvā izslēgšanas pamata piemērošanai tiek prasīts, lai līgumslēdzējas iestādes rīcībā būtu pietiekami pārlicinoši netieši pierādījumi par LESD 101. panta pārkāpumu. Tā uzskata, ka uz šo jautājumu būtu jāatbild apstiprinoši, jo izslēgšanas saskaņā ar šo Direktīvas 2014/24 normu priekšnosacījums ir konkurences tiesību normas pārkāpums. Nevar uzskatīt, ka šāds pārkāpums pastāv gadījumā, ja attiecīgie uzņēmumi veido vienu ekonomisku vienību un tāad var atsaukties uz “uzņēmumu grupas privilēģiju”.
- 23 Tāpat iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā ietvertais fakultatīvo izslēgšanas iemeslu uzskaitījums liedz atsaukties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, lai pamatotu divu pretendentu, kas veido vienu ekonomisku vienību, iesniegto piedāvājumu nevērtēšanu.

- 24 Konkrēti – esot jāprecizē, vai judikatūra, kas izriet no 2008. gada 16. decembra sprieduma *Michaniki* (C-213/07, EU:C:2008:731, 44. un turpmākie punkti), ir attiecināma arī uz Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktu. Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka, neraugoties uz atšķirībām starp Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā paredzēto fakultatīvo izslēgšanas iemeslu un agrākajās direktīvās par publisko iepirkumu ietverto fakultatīvo izslēgšanas iemeslu uzskaitījumu, vienlīdzīgas attieksmes princips joprojām liedz ņemt vērā tādus saistīto uzņēmumu iesniegtus piedāvājumus, kuri nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi.
- 25 Visbeidzot, esot jānosaka, vai Tiesas judikatūra attiecībā uz piedāvājumiem, kuri nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi (spriedums, 2018. gada 17. maijs, *Specializuošanas transportas*, C-531/16, EU:C:2018:324), ir piemērojama arī pretendentiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību, iesniegtajiem piedāvājumiem. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ņemot vērā minēto spriedumu, vienlīdzīgas attieksmes princips *a fortiori* nepieļauj, ka līguma slēgšanas tiesības var tikt piešķirtas pretendentiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību un kuri nevar iesniegt patstāvīgus vai neatkarīgus piedāvājumus.
- 26 Šādos apstākļos *Bayerisches Oberstes Landesgericht* (Bavārijas federālās zemes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta [pirmās daļas] d) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir paredzēts, ka līgumslēdzējas iestādes rīcībā ir jābūt pietiekami pārliecinošiem netiešiem pierādījumiem, lai konstatētu ekonomikas dalībnieku pieļautu LESD 101. panta pārkāpumu?
- [Apstiprinošas atbildes gadījumā:]
- 2) Vai Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkts kā izsmelošs tiesiskais regulējums attiecībā uz fakultatīviem izslēgšanas iemesliem ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka vienlīdzīgas attieksmes princips (šīs direktīvas 18. panta 1. punkts), ja netiek iesniegti nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi piedāvājumi, nevar liegt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu?
- 3) Vai Direktīvas 2014/24 18. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauta līguma slēgšanas tiesību piešķiršana uzņēmumiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību un kuri katrs atsevišķi ir iesnieguši piedāvājumu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 27 Ar minētajiem jautājumiem iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kā publiskā iepirkuma procedūrā ar autobusu sniegtu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai ir jāinterpretē Direktīvas 2014/24 18. panta 1. punkts un 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) punkts.
- 28 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā, kas ieviesta ar LESD 267. pantu, Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai izlemt lietu, kura iesniegta izskatīšanai šajā tiesā. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi. Turklāt Tiesai var nākties ņemt vērā tādas Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *T-Systems Magyarország*, C-263/19, EU:C:2020:373, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 29 Šajā gadījumā jākonstatē, ka tādu tīklu nodrošināšana vai ekspluatācija, kas iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus autobusu transporta jomā, Direktīvas 2014/25 11. pantā ir skaidri minēta kā viena no jomām, kurām ir piemērojama šī direktīva. Tādējādi, tā kā ar pamatlietā aplūkoto līgumu līgumslēdzējs subjekts ir paredzējis šādu tīklu nodrošināšanu vai ekspluatāciju un tā kā šis līgums pārsniedz šīs direktīvas 15. panta a) punktā norādīto robežvērtību – kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai – ir jāsecina, ka, ņemot vērā minētā līguma priekšmetu, tas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.
- 30 Šajā ziņā, ņemot vērā iesniedzējtiesas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu minētās tiesību normas, ir jānorāda, pirmkārt, ka ir jāinterpretē Direktīvas 2014/25 36. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru līgumslēdzējiem jānodrošina vienlīdzīga un nediskriminējoša attieksme pret visiem ekonomikas dalībniekiem un jārikojas pārrēdzami un samērīgi; šī tiesību norma būtībā atbilst Direktīvas 2014/24 18. panta 1. punkta noteikumiem.
- 31 Otrkārt, saistībā ar fakultatīvajiem izslēgšanas iemesliem Direktīvā 2014/25 nav ietverta neviena autonoma tiesību norma, bet šajā ziņā ir iekļauta atsauce uz Direktīvu 2014/24.
- 32 It īpaši Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešajā daļā ir noteikts – ja dalībvalstis to lūdz, objektīvie noteikumi un kritēriji kandidātu un pretendentu izslēgšanai un atlasei, tostarp atklātās, slēgtās vai sarunu procedūrās, var ietvert Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā uzskaitītos izslēgšanas kritērijus, “saskaņā ar minētajā pantā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem”.
- 33 Jānorāda, ka frāze “saskaņā ar minētajā pantā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem” norāda uz 57. panta 4. punktā minētajiem nosacījumiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 13. decembris, *Forposta* un *ABC Direct Contact*, C-465/11, EU:C:2012:801, 33. punkts).
- 34 Tādējādi, ja pēc iesniedzējtiesas veiktajām pārbaudēm tiktu konstatēts, ka Direktīva 2014/25 ir piemērojama pamatlietā aplūkotajai iepirkuma procedūrai, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz uzdotajiem jautājumiem, Tiesai ir jāinterpretē Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkts, it īpaši šīs tiesību normas pirmās daļas d) punkts, uz kuru ir konkrēti norādīts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešajā daļā dalībvalstīm ir ļauts šādās procedūrās piemērot minēto tiesību normu.

Par pirmo jautājumu

- 35 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešo daļu, ir jāinterpretē tādējādi, ka 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā paredzētais fakultatīvais izslēgšanas iemesls ir attiecināms vienīgi uz gadījumiem, kad pastāv pietiekami pārlicinoši netiešie pierādījumi, lai secinātu, ka ekonomikas dalībnieki ir pārkāpuši LESD 101. pantu.
- 36 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šīs tiesas jautājumi par minētā 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā paredzētā fakultatīvā izslēgšanas iemesla tvērumu ir balstīti uz faktu, ka *GWB* 124. panta 1. punkta 4. apakšpunktā, ar kuru Vācijas tiesībās ir transponēts minētā 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts, ir pārņemts *GWB* 1. pantā ietvertā konkurenci ierobežojošu nolīgumu aizlieguma formulējums, kurā Vācijas tiesībās būtībā ir iekļauts LESD 101. pants. Tā atgādina, ka no Tiesas judikatūras (spriedums, 2018. gada

17. maijs, *Specializuošanas transporta*, C-531/16, EU:C:2018:324, 28. punkts un tajā minētā judikatūra) izriet, ka pēdējais minētais pants nav piemērojams gadījumā, ja nolīgumus, kādi tajā ir aizliegti, ir īstenojuši uzņēmumi, kuri, kā tas ir šajā lietā, veido vienu ekonomisku vienību.
- 37 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktu līgumslēdzējas iestādes no dalības iepirkuma procedūrā var izslēgt vai dalībvalstis var tām prasīt izslēgt ikvienu ekonomikas dalībnieku, ja līgumslēdzējas iestādes rīcībā ir pietiekami pārliecinošas norādes, lai secinātu, ka ekonomikas dalībnieks ir ar citiem ekonomikas dalībniekiem noslēdzis tādas vienošanās, kuru mērķis ir izkropļot konkurenci.
- 38 Jākonstatē, ka šī tiesību norma vispārīgi attiecas uz “ar citiem ekonomikas dalībniekiem [noslēgtām vienošanām], kuru mērķis ir izkropļot konkurenci”. Šīs tiesību normas formulējumā nav minēts LESD 101. pants, un – tieši pretēji šim pantam – tajā nav ietverta prasība, lai šīs vienošanās būtu noslēgtas “uzņēmumu starpā” šīs tiesību normas izpratnē un “var[ētu] iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- 39 No tā izriet, ka Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā ir atsauce uz gadījumiem, kad ekonomikas dalībnieki ir noslēguši pret konkurenci vērstu vienošanos, lai kāda tā arī būtu, un to nevar ierobežot tikai ar LESD 101. pantā minētajiem nolīgumiem uzņēmumu starpā.
- 40 Turpinājumā – šo interpretāciju apstiprina arī Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) punkta mērķis.
- 41 Tiesa ir nospiedusi, ka līgumslēdzējas iestādes iespējas vai pat pienākuma izslēgt ekonomikas dalībnieku no dalības iepirkuma procedūrā konkrētais mērķis ir ļaut tai novērtēt katra ekonomikas dalībnieka godprātību un uzticamību. It īpaši Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) punktā, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 101. apsvērumu, minētais fakultatīvais izslēgšanas iemesls ir balstīts uz būtisku elementu izraudzītā pretendenta un līgumslēdzējas iestādes attiecībās, proti, uz izraudzītā pretendenta uzticamību, uz kuru pamatojas līgumslēdzējas iestādes uzticēšanās tam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 30. janvāris, *Tim*, C-395/18, EU:C:2020:58, 41. punkts).
- 42 Tādējādi Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta mērķis ir ļaut līgumslēdzējām iestādēm novērtēt un ņemt vērā katra ekonomikas dalībnieka integritāti un uzticamību, lai no iepirkuma procedūras varētu izslēgt neuzticamus pretendentes, ar kuriem tām nevarētu izveidoties savstarpēja uzticēšanās, lai attiecīgā līguma izpildes laikā veiksmīgi sniegtu atbilstošos pakalpojumus.
- 43 Šāds mērķis atšķiras no LESD 101. pantā paredzētā mērķa. Proti, šī panta mērķis ir sodīt par uzņēmumu īstenoto pretkonkurences rīcību un atturēt tos no šādas rīcības (spriedums, 2021. gada 6. oktobris, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 37. punkts).
- 44 Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) punkta mērķis tādējādi liek secināt, ka šī tiesību norma ir interpretējama plaši un saskaņā ar to līgumslēdzējas iestādes saistībā ar tajā paredzēto fakultatīvo izslēgšanas iemeslu tostarp var ņemt vērā ekonomikas dalībnieku starpā noslēgtus nolīgumus, kas neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- 45 Visbeidzot – runājot par minētās tiesību normas kontekstu, ir jānorāda, ka saistībā ar Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā paredzēto fakultatīvo izslēgšanas iemeslu jēdziens “ar profesionālo darbību saistīts pārkāpums”, kas ietver jebkuru pārkāpjošu rīcību, kurai ir ietekme uz konkrētā ekonomikas dalībnieka ticamību, integritāti vai profesionālo uzticamību, ir jāinterpretē plaši (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2019. gada 4. jūnijs, *Consorzio Nazionale Servizi*, C-425/18, EU:C:2019:476, 29. un 30. punkts).
- 46 Šādos apstākļos, tā kā – kā izriet no Direktīvas 2014/24 101. apsvēruma – konkurences noteikumu pārkāpums, ņemot vērā šīs direktīvas 57. panta 4. punkta mērķi, kas izklāstīti šī sprieduma 39. punktā, var tikt uzskatīts par smaga ar profesionālo darbību saistīta pārkāpuma veidu, būtu neatbilstoši šīs tiesību normas pirmās daļas d) punktā paredzēto jēdzienu “vienošanās” interpretēt šauri, attiecinot to tikai uz LESD 101. pantā minētajiem nolīgumiem uzņēmumu starpā.
- 47 Tas tā vēl jo vairāk ir tādēļ, ka Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 10) apakšpunktā definētais jēdziens “ekonomikas dalībnieks” nav attiecināms uz jēdzienu “uzņēmums” LESD 101. panta izpratnē.
- 48 Līdz ar to ir jāsecina – lai gan nolīguma LESD 101. panta izpratnē esamība ir uzskatāma par tādu, uz kuru ir attiecināms Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minētais fakultatīvais izslēgšanas iemesls, tomēr šai pēdējai minētajai tiesību normai ir plašāka piemērošanas joma, kas ietver arī to, ka ekonomikas dalībnieki slēdz pret konkurenci vērstus nolīgumus, uz kuriem nav attiecināms LESD 101. pants. Tādējādi tas vien, ka šis pants nav attiecināms uz šādu nolīgumu starp diviem ekonomikas dalībniekiem, neliedz uz šo nolīgumu attiecināt fakultatīvo izslēgšanas iemeslu.
- 49 Tomēr, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, ir jāuzsver, ka šī Direktīvas 2014/24 tiesību norma ir attiecināma uz gadījumu, kad pastāv pietiekamas norādes, kas līgumslēdzējai iestādei ļauj uzskatīt, ka starp diviem vai vairākiem ekonomikas dalībniekiem ir ticis noslēgts nolīgums, kura mērķis ir izkropļot konkurenci, kas noteikti nozīmē, ka ir jāpastāv vismaz divu dažādu ekonomikas dalībnieku gribas konverģencei.
- 50 Šajā gadījumā ir jānorāda, kā minējusi arī Eiropas Komisija, ka tādā gadījumā kā pamatlietā nevar uzskatīt, ka divi ekonomikas dalībnieki, kuri, pieņemot savus lēmumus, būtībā ir atkarīgi no vienas un tās pašas fiziskās personas, var noslēgt savstarpējus “nolīgumus”, jo šķietami nepastāv divas atsevišķas gribas, kuras varētu sakrist. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā saikni starp J un K. *Reisen*, ir iespējams, ka tie var noslēgt šādus nolīgumus ar mērķi izkropļot konkurenci. Ja tas tā nav, Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā paredzētais fakultatīvais izslēgšanas pamats viņu situācijai nav piemērojams.
- 51 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešo daļu, ir jāinterpretē tādējādi, ka 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā paredzētais fakultatīvais izslēgšanas iemesls ir attiecināms uz gadījumiem, kad pastāv pietiekami pārliecinoši netieši pierādījumi, lai secinātu, ka ekonomikas dalībnieki ir noslēguši ar LESD 101. pantu aizliegtu nolīgumu, bet tas neaprobežojas tikai ar šajā pēdējā minētajā pantā paredzētajiem nolīgumiem.

Par otro un trešo jautājumu

- 52 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkts, lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešo daļu, ir jāinterpretē tādējādi, ka 57. panta 4. punktā ir izsmēloši reglamentēti fakultatīvie izslēgšanas iemesli, kas tādējādi nepieļauj to, ka Direktīvas 2014/25 36. panta 1. punktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips varētu liegt piešķirt tiesības slēgt attiecīgo līgumu ekonomikas dalībniekiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību un kuru piedāvājumi, lai gan tie ir iesniegti atsevišķi, nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi.
- 53 Ar Direktīvu 93/37 saistītā analogiskā kontekstā Tiesa ir nospriedusi, ka šīs direktīvas 24. panta pirmā daļa, kurā tāpat kā Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā ir ietverts fakultatīvo izslēgšanas iemeslu uzskaitījums, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir izsmēloši uzskaitīti pamati, ar kuriem objektīvu un ar komersanta profesionālo kvalifikāciju saistītu apsvērumu dēļ var attaisnot šī komersanta izslēgšanu no dalības publiskā iepirkuma procedūrā. Līdz ar to pastāv šķērslis tam, lai dalībvalstis vai līgumslēdzējas iestādes papildinātu minētajā normā ietverto uzskaitījumu ar citiem izslēgšanas pamatiem, kas saistīti ar profesionālās kvalifikācijas kritērijiem (spriedums, 2008. gada 16. decembris, *Michaniki*, C-213/07, EU:C:2008:731, 43. punkts).
- 54 Tāpat Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā ir izsmēloši uzskaitīti fakultatīvie izslēgšanas iemesli, ar kuriem var pamatot ekonomikas dalībnieka izslēgšanu no dalības iepirkuma procedūrā tādu iemeslu dēļ, kuri ir pamatoti ar objektīviem elementiem saistībā ar tā profesionālajām īpašībām, kā arī interešu konfliktu vai konkurences izkropļošanu, kas izriet no tā dalības šīs procedūras sagatavošanā.
- 55 Šajā ziņā iesniedzējtiesas norādītais apstāklis, ka šajā tiesību normā šobrīd ir ietverts lielāks fakultatīvo izslēgšanas iemeslu skaits nekā iepriekšējās Savienības direktīvās publiskā iepirkuma jomā, nekādi neietekmē minētajā tiesību normā paredzētā uzskaitījuma izsmēlošo raksturu.
- 56 Proti, ņemot vērā Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā minēto izslēgšanas iemeslu raksturu, ir jāsecina, ka Savienības likumdevējs ir izmantojis tādu pašu pieeju attiecībā uz dažādajiem izslēgšanas iemesliem, kas ietverti secīgajās Savienības direktīvās publiskā iepirkuma jomā, un atbilstoši šai pieejai, kā Tiesa ir nospriedusi 2008. gada 16. decembra sprieduma *Michaniki* (C-213/07, EU:C:2008:731) 42. punktā, vērā tiek ņemti tikai tādi izslēgšanas iemesli, kuru pamatā ir tādu faktu vai rīcības objektīva konstatēšana, kas raksturīga attiecīgajam ekonomikas dalībniekam un kas var vai nu diskreditēt tā profesionālo godīgumu vai tā saimniecisko un finansiālo spēju pabeigt darbus, kuri jāveic saistībā ar publisko līgumu, uz ko tas pretendē, vai arī saistībā ar Direktīvā 2014/24 ietilpstošajiem līgumiem var radīt tādu situāciju, kas attiecīgās publiskā iepirkuma procedūras gadījumā izraisa interešu konfliktu vai konkurences izkropļošanu; šie gadījumi attiecīgi ir paredzēti šīs direktīvas 57. panta 4. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā un 57. panta 4. punkta pirmās daļas f) apakšpunktā.
- 57 Tomēr tas, ka Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punktā minētie fakultatīvie izslēgšanas iemesli, uz kuriem ir atsauce Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešajā daļā, ir uzskaitīti izsmēlošā veidā, nav pretrunā tam, ka pēdējās minētās direktīvas 36. panta 1. punktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips var neļaut piešķirt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības ekonomikas dalībniekiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību un kuru piedāvājumi, lai arī tie iesniegti atsevišķi, nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi.

- 58 Proti, šāds izsmelošs uzskaitījums neizslēdz iespēju dalībvalstīm paturēt spēkā vai pieņemt materiālo tiesību normas, kuru mērķis tostarp ir nodrošināt, ka publisko iepirkumu jomā tiek ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, kā arī pārskatāmības princips, ko ietver iepriekš minētais princips, kuri līgumslēdzējām iestādēm ir jāievēro visās šāda līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās un kuri ir Savienības direktīvu par publiskā iepirkuma procedūrām pamatā, ar nosacījumu, ka tiek ievērots samērīguma princips (pēc analogijas skat. spriedumus, 2009. gada 19. maijs, *Assitur*, C-538/07, EU:C:2009:317, 21. punkts, un 2018. gada 8. februāris, *Lloyd's of London*, C-144/17, EU:C:2018:78, 30. punkts).
- 59 It īpaši saistītu pretendentu gadījumā Direktīvas 2014/25 36. panta 1. punktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips tiktu pārkāpts, ja tiktu pieļauts, ka šie pretendenti var iesniegt koordinētus vai saskaņotus piedāvājumus, proti, tādus piedāvājumus, kuri nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi un kuri tādējādi tiem varētu radīt nepamatotas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem pretendentiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 17. maijs, *Specializueotas transportas*, C-531/16, EU:C:2018:324, 29. punkts).
- 60 Šajā ziņā, lai ievērotu samērīguma principu, līgumslēdzējai iestādei ir jābūt pienākamam pārbaudīt un izvērtēt faktus, lai noteiktu, vai attiecības, kādas pastāv starp divām vienībām, ir konkrēti ietekmējušas attiecīgo piedāvājumu, kuri iesniegti vienā un tajā pašā publiskā iepirkuma procedūrā, saturu, jo konstatējums par šādu ietekmi, lai kādā formā tā būtu, ir pietiekams, lai minētās vienības varētu tikt izslēgtas no attiecīgās procedūras (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 19. maijs, *Assitur*, C-538/07, EU:C:2009:317, 32. punkts, un, 2018. gada 8. februāris, *Lloyd's of London*, C-144/17, EU:C:2018:78, 38. punkts).
- 61 Secinājums, ka saiknes starp pretendentiem ir ietekmējušas to vienā un tajā pašā procedūrā iesniegto piedāvājumu saturu, ir pietiekams, lai līgumslēdzēja iestāde šos piedāvājumus nevarētu ņemt vērā, jo saistītiem pretendentiem tie ir jāiesniedz pilnībā patstāvīgi un neatkarīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 17. maijs, *Specializueotas transportas*, C-531/16, EU:C:2018:324, 38. punkts).
- 62 Šie apsvērumi *a fortiori* ir attiecināmi uz tādu pretendentu situāciju, kuri ir nevis vienkārši saistīti, bet veido vienu ekonomisku vienību.
- 63 Tādējādi gadījumā, ja iesniedzējtiesa, veicot vajadzīgās pārbaudes un vērtējumu, secinātu, ka pamatlietā aplūkotie piedāvājumi nav iesniegti patstāvīgi un neatkarīgi, atbilstoši Direktīvas 2014/25 36. panta 1. punktam būtu liegts piešķirt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības pretendentiem, kuri ir iesnieguši šādus piedāvājumus.
- 64 Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/24 57. panta 4. punkts, lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/25 80. panta 1. punkta trešo daļu, ir jāinterpretē tādējādi, ka 57. panta 4. punktā ir izsmeloši reglamentēti fakultatīvie izslēgšanas iemesli, kuri var pamatot ekonomikas dalībnieka izslēgšanu no dalības iepirkuma procedūrā tādu iemeslu dēļ, kas ir pamatoti ar objektīviem elementiem saistībā ar tā profesionālajām īpašībām, kā arī interešu konfliktu vai konkurences izkropļošanu, kas izriet no tā dalības šajā procedūrā. Tomēr minētais 57. panta 4. punkts nav pretrunā tam, ka Direktīvas 2014/25 36. panta 1. punktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips var neļaut piešķirt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības ekonomikas dalībniekiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību un kuru piedāvājumi, lai arī tie ir iesniegti atsevišķi, nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 65 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/2365 (2017. gada 18. decembris), 57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/2364 (2017. gada 18. decembris), 80. panta 1. punkta trešo daļu,

ir jāinterpretē tādējādi, ka:

57. panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā paredzētais fakultatīvais izslēgšanas iemesls ir attiecināms uz gadījumiem, kad pastāv pietiekami pārliecinoši netieši pierādījumi, lai secinātu, ka ekonomikas dalībnieki ir noslēguši ar LESD 101. pantu aizliegtu nolīgumu, bet tas neaprobežojas tikai ar šajā pēdējā minētajā pantā paredzētajiem nolīgumiem.

- 2) Direktīvas 2014/24, kurā grozījumi izdarīti ar Deleģēto regulu 2017/2365, 57. panta 4. punkts, lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/25, kurā grozījumi izdarīti ar Deleģēto regulu 2017/2364, 80. panta 1. punkta trešo daļu,

ir jāinterpretē tādējādi, ka:

57. panta 4. punktā ir izsmeļoši reglamentēti fakultatīvie izslēgšanas iemesli, kuri var pamatot ekonomikas dalībnieka izslēgšanu no dalības iepirkuma procedūrā tādu iemeslu dēļ, kas ir pamatoti ar objektīviem elementiem saistībā ar tā profesionālajām īpašībām, kā arī interešu konfliktu vai konkurences izkropļošanu, kas izriet no tā dalības šajā procedūrā. Tomēr minētais 57. panta 4. punkts nav pretrunā tam, ka Direktīvas 2014/25, kurā grozījumi izdarīti ar Deleģēto regulu 2017/2364, 36. panta 1. punktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips var neļaut piešķirt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības ekonomikas dalībniekiem, kuri veido vienu ekonomisku vienību un kuru piedāvājumi, lai arī tie ir iesniegti atsevišķi, nav nedz patstāvīgi, nedz neatkarīgi.

[Paraksti]